

IT-politik och elektroniska kommunikationer

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet frågor om IT-politik och elektroniska kommunikationer med utgångspunkt i åtta motioner med 15 yrkanden från allmänna motionstiden hösten 2006.

Utskottet anser att IT-politiken har stor betydelse för att skapa fortsatt tillväxt och välbefinnande i hela landet. Sverige har en stark ställning på IT-området. Denna position måste försvaras och förbättras. Tillgången till en modern IT-infrastruktur är avgörande för företagares möjlighet att utveckla sin verksamhet och därigenom för att ge möjlighet till nya jobb och tillväxt i hela landet. IT-infrastrukturen är även en viktig förutsättning för utveckling av offentliga tjänster och medborgarnas möjlighet att kunna ta del av dessa tjänster. Utskottet anser därför att det behövs en tydligare och betydligt mer långsiktig politik byggd på tydliga roller för offentliga aktörer och en bred samsyn om den fortsatta utbyggnaden av infrastrukturen.

I frågor som rör IT och miljön anser utskottet att möjligheterna att med ny teknik minska miljö- och energibelastningen inom samhällsplanering och transporter är mycket stora. Även frågor om IT-säkerhet lyfts fram i betänkandet. Utskottet betonar starkt betydelsen av en utvecklad nationell strategi för informationssäkerhetsarbetet, där bl.a. frågor om sårbarhet, e-brottslighet och inte minst det ökande problemet oönskat e-postmeddelande eller spam ingår som en viktig del. Utskottet förutsätter att IT-säkerhetsfrågorna får en självklar plats i det fortsatta utvecklingsarbetet mot ett hållbart informationssamhälle för alla.

När det gäller skyddande av barns integritet välkomnar utskottet att de större svenska Internetoperatörerna har frivilliga överenskommelser om att blockera platser med barnpornografi på nätet som angivits av polisen.

Utskottet avstyrker samtliga motionsförslag bl.a. med hänvisning till pågående beredningsarbete inom Regeringskansliet.

Tre reservationer (s, v, mp) och två särskilda yttranden (v) har fogats till betänkandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning	5
Utskottets överväganden	6
IT-politiska utgångspunkter	6
Bredbandsutbyggnad	11
Öppen källkod m.m.	16
IT och miljön	19
IT-säkerhet	20
Mobiltelefonfäckning	22
Reservationer	24
1. Bredbandsutbyggnad, punkt 2 (s, v, mp)	24
2. Öppen källkod m.m., punkt 3 (v, mp)	25
3. Mobiltelefonfäckning, punkt 6 (s, v, mp)	26
Särskilda yttranden	27
1. IT-politiska utgångspunkter, punkt 1 (v)	27
2. Öppen källkod m.m., punkt 3 (v)	27
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	28
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006	28

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. IT-politiska utgångspunkter

Riksdagen avslår motionerna

2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v) yrkandena 3 och 4 samt

2006/07:T377 av Monica Green (s).

2. Bredbandsutbyggnad

Riksdagen avslår motionerna

2006/07:T274 av Annie Johansson (c),

2006/07:T300 av Agneta Lundberg m.fl. (s) yrkande 13,

2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v) yrkandena 1 och 2,

2006/07:T383 av Sven Gunnar Persson (kd) och

2006/07:T408 av Ulrica Messing och Per Svedberg (båda s).

Reservation 1 (s, v, mp)

3. Öppen källkod m.m.

Riksdagen avslår motion

2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v) yrkandena 6–8.

Reservation 2 (v, mp)

4. IT och miljön

Riksdagen avslår motion

2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v) yrkande 9.

5. IT-säkerhet

Riksdagen avslår motion

2006/07:T409 av Ulrica Messing m.fl. (s).

6. Mobiltelefonfäckning

Riksdagen avslår motion

2006/07:Kr217 av Lars Lilja och Karl Gustav Abramsson (båda s)
yrkande 2.

Reservation 3 (s, v, mp)

Stockholm den 20 mars 2007

På trafikutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Jan-Evert Rådström (m), Christina Axelsson (s), Margareta Cederfelt (m), Sven Bergström (c), Hans Stenberg (s), Sten Nordin (m), Marie Nordén (s), Annelie Enochson (kd), Lisbeth Grönfeldt Bergman (m), Peter Pedersen (v), Pia Nilsson (s), Ingemar Vänerlöv (kd), Karin Svensson Smith (mp), Eliza Roszkowska Öberg (m), Désirée Liljevall (s) och Lars Tysklind (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas IT-politik och elektroniska kommunikationer med utgångspunkt i åtta motioner med 15 yrkanden från allmänna motionstiden hösten 2006.

Utskottet har i ärendet informerats av Post- och telestyrelsen i frågor om bl.a. marknadsstruktur på telekommunikationsområdet och bredbands-täckning.

Företrädare för utskottet har vidare i anslutning till ärendet deltagit i internationella parlamentariska konferenser där frågor om bl.a. informations-teknikens utveckling i det demokratiska arbetet behandlats.

Utskottets överväganden

IT-politiska utgångspunkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet anser att IT-politiken har stor betydelse för att skapa fortsatt tillväxt och välbefinnande i hela landet. Sverige har en stark ställning på IT-området. Denna position måste försvaras och förbättras.

Betydelsen av IT som en demokrati- och samhällsutvecklingsfråga framhålls i två motioner. Utskottet förutsätter att dessa frågor fortsätter att bli väl omhändertagna i det breda utvecklingsarbete som pågår inom IT-området. Som utskottet ser det torde därför syftet med motionsförslagen bli tillgodosett och de avstyrks följaktligen.

Jämför särskilt yttrande 1 (v).

Bakgrund

Vad är IT?

Informationsteknik, IT, är ett samlingsbegrepp för olika tekniker som används för att skapa, lagra, bearbeta, överföra och presentera ljud, text och bild. IT gör denna hantering möjlig oberoende av mängden information och geografiska avstånd. Sammansmältningen av tele-, data- och medieområdena har lett till att begreppet IT numera omfattar all datorbaserad hantering av information.

Mål

Mål för *IT-politiken* är att Sverige ska vara ett hållbart informationssamhälle för alla (prop. 2004/05:175, bet. 2005/06:TU4, rskr. 2005/06:142). Huvudmålet preciseras genom tre delmål, vilka är att

- IT ska bidra till förbättrad livskvalitet och till att förbättra och förenkla vardagen för människor och företag.
- IT ska användas för att främja hållbar tillväxt.
- En effektiv och säker fysisk IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet ska finnas tillgänglig i alla delar av landet, bl.a. för att ge människor tillgång till interaktiva offentliga e-tjänster.

Nödvändiga förutsättningar för att uppnå målen är förtroende för IT och samordning.

Mål för sektorn *elektronisk kommunikation* är att enskilda och myndigheter ska få tillgång till effektiva och säkra elektroniska kommunikationer. De elektroniska kommunikationerna ska ge största möjliga utbyte när det gäller urvalet av överföringstjänster samt deras pris och kvalitet. Sverige ska i ett internationellt perspektiv ligga i framkant i dessa avseenden.

De elektroniska kommunikationerna ska vara hållbara, användbara och tillgodose framtidens behov. De främsta medlen för att uppnå detta ska vara att skapa förutsättningar för en effektiv konkurrens utan snedvridningar och begränsningar samt att främja internationell harmonisering. Staten ska ha ett ansvar på områden där allmänna intressen inte enbart kan tillgodoses av marknaden (prop. 2002/03:110, bet. 2002/03:TU6, rskr. 2002/03:228).

Motionerna

I motion 2006/07:T356 (v) yrkande 3 av Peter Pedersen m.fl. framhålls att e-tjänster kan hjälpa till i det demokratiska arbetet genom att medborgarna har större möjlighet till insyn i beslutsprocessen och informationen blir mer lättillgänglig. Beslutsfattarna har också större möjlighet att föra ut information och rådfråga medborgarna. Samtidigt är det oerhört viktigt att de människor som inte vill använda eller inte har tillgång till IT inte diskrimineras. IT-inriktade tjänster som berör post- och bankärenden, deklarationer, köp av biljetter och information av olika slag måste även i fortsättningen erbjudas utanför nätet. Människor som inte vill eller kan använda sig av IT får inte diskrimineras.

Motionärerna tar även upp frågan om en Internetombudsman (*yrkande 4*) och anför att det finns förslag på att inrätta en sådan ombudsman med möjlighet att ingripa. Riksdagen bör därför ge regeringen i uppdrag att överväga inrättandet av en Internetombudsman som ges starka befogenheter att verka och ingripa för att skydda främst barns integritet, intressen och hälsa från dålig inverkan och utnyttjande via Internet.

I motion 2006/07:T377 (s) av Monica Green anføres bl.a. att Sveriges riksdag och regering har nyckelroller i bildandet av IT-samhället. Det finns ett stort intresse bland de nationella parlamenten inom EU för att utveckla e-demokrati och IT med syfte att öka medborgarnas deltagande och myndigheters tillgänglighet. Därför borde dessa frågor göras mer synliga i dagordningen för ett IT-samhälle. Parlamenten har en nyckelroll i utvecklingen mot IT-samhället, speciellt som de kan ge medborgarna större inflytande genom att öka tillgången på information och kunskap samtidigt som de nationella parlamenten och de offentliga förvaltningarna och myndigheterna kan ha stort utbyte av varandra. Svenska institutioner borde vara föregångare och förebilder för demokratiskt styre med framtidsvisioner och nya möjligheter för medborgerligt deltagande, insyn och modern, representativ och god förvaltning. Icke-statliga organisationer spelar en allt större roll i den demokratiska processen, och dessa bör uppmuntras och

stödjas för att göra medborgarna mer delaktiga. Sverige och Europa har möjligheten att bli världsledande i effektiv förvaltning; därför måste vi främja utvecklingen mot IT-samhället.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att IT-politiken har stor betydelse för att skapa fortsatt tillväxt och välbefinnande i hela landet. Sverige har en stark ställning på IT-området. Denna position måste försvaras och förbättras. Sverige både kan och bör förbli en av de främsta IT-nationerna i världen. Genom de åtgärder som den nya regeringen vidtagit som syftar till att Sverige ska bli ett mer attraktivt land att bo och verka i ges också goda förutsättningar att utveckla och i ökad utsträckning dra nytta av informationsteknikens möjligheter.

För att öka informationsteknikens genomslag och positiva effekter i samhället är frågan om samordning av politiken för informationssamhället också av avgörande betydelse. Detta framstår som särskilt viktigt i en bransch där teknikutvecklingen går mycket snabbt och givna förutsättningar kan förändras på några år. Utskottet välkomnar att regeringen i november 2006 gav IT-standardiseringsutredningen tilläggsuppdrag som ytterligare framhäver IT-standardiseringens betydelse som en viktig förutsättning för en sammanhållen e-förvaltning, omfattande såväl stat som kommuner och landsting.

Det är Verket för förvaltningsutveckling (Verva) som stöder en sammanhållen e-förvaltning genom att arbeta för att kontakten med myndigheter, kommuner och landsting ska upplevas som enkel och ändamålsenlig. Enligt utskottets mening är det viktigt att det finns en effektiv förvaltning som använder elektroniska metoder och kan utbyta information mellan sina olika delar på ett säkert sätt. E-förvaltning definieras som användning av informations- och kommunikationsteknik i offentlig förvaltning i kombination med organisationsförändringar och ny kompetens hos personalen. Syftet är att förbättra de offentliga tjänsterna och de demokratiska processerna och att stärka den offentliga politiken.

I sammanhanget vill utskottet också peka på nya möjligheter för funktionshindrade att utnyttja den nya tekniken för att skapa ett informations-samhälle för alla. Som exempel kan nämnas att mobiltjänsten Tolken i fickan, som utvecklats på uppdrag av Post- och telestyrelsen, fick ett hedersomnämmande vid Mobilgalan år 2006. Tjänsten ger döva personer möjlighet att kommunicera direkt med hörande med hjälp av teckenspråk och utan fysisk tillgång till en teckenspråkstolk. Den döva ringer ett videosamtal via 3 G-telefon till en tolk, som tolkar teckenspråk till tal och vice versa. På så sätt kan den döva kommunicera med en hörande med hjälp av tolkstöd på distans.

Med anledning av de frågor som väckts i motionerna 2006/07:T356 (v) och 2006/07:T377 (s) om betydelsen av IT som en *demokrati- och samhällsutvecklingsfråga* vill utskottet framhålla att IT är en stark drivkraft för tillväxt och sysselsättning och anser att det är av största vikt att ett informationssamhälle byggs där alla är delaktiga. IT påverkar vår produktionsförmåga och våra levnadsmönster liksom förutsättningarna för att utveckla vår demokrati. I denna utveckling är det av central betydelse att den offentliga sektorn kan bli mer tillgänglig för medborgare och företag (e-demokrati). Det är mot den bakgrunden positivt att IT-standardiseringsutredningen fått ytterligare uppdrag att se på frågor som kan stärka detta, vilket utskottet ovan välkomnat.

Utskottet vill i sammanhanget också peka på att regeringen nyligen uppmärksammat demokratifrågorna och IT. Således har regeringen i december 2006 beslutat att ge Örebro universitet i uppdrag att genomföra en fördjupad studie om hur användningen av IT i demokratiska processer kan stärkas och underlättas. I uppdraget ingår att särskilt undersöka hur dialogen mellan dels förtroendevalda och medborgare, dels förvaltningen och medborgare kan fördjupas med stöd av IT samt vilken roll IT spelar för åsiktsbildningsprocessen.

Utskottet kan instämma i vad som framförs i motion 2006/07:T356 (v) om betydelsen av e-tjänster i det demokratiska arbetet. Medborgarna kan därigenom få större möjlighet till insyn i beslutsprocessen och informationen blir mer lättillgänglig. Beslutsfattarna har också större möjlighet att föra ut information och rådfråga medborgarna. Samtidigt är det viktigt att de människor som inte vill använda eller inte har tillgång till IT inte diskrimineras. IT-inriktade tjänster som berör post- och bankärenden, deklARATIONER, köp av biljetter och information av olika slag måste även i fortsättningen erbjudas utanför nätet. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter att aktivt arbeta med dessa frågor.

Utskottet kan också instämma i vad som framförs i motion 2006/07:T377 (s) om bl.a. parlamentens nyckelroll i utvecklingen mot IT-samhället. Som företrädare för utskottet kunnat konstatera vid olika parlamentariska möten finns ett stort intresse bland de nationella parlamenten inom EU för att utveckla e-demokrati och IT med syfte att öka medborgarnas deltagande och myndigheters tillgänglighet. Parlamenten har en nyckelroll i utvecklingen mot IT-samhället, speciellt som de kan ge medborgarna större inflytande genom att öka tillgången på information och kunskap samtidigt som de nationella parlamenten och de offentliga förvaltningarna och myndigheterna kan ha stort utbyte av varandra. Svenska institutioner kan också vara föregångare och förebilder för demokratiskt styre med framtidsvisioner och nya möjligheter för medborgerligt deltagande, insyn och modern, representativ och god förvaltning.

Utskottet vill också med anledning av nu behandlade motioner peka på att de nationella parlamenten inom EU årligen anordnar en konferens om IT och elektroniska kommunikationer, där bl.a. frågor behandlas om hur

denna teknik kan användas i det politiska uppdraget för att stärka kontakten mellan väljare och vald eller hur man använder IT för att fånga in olika opinionsyttringar. Vidare pågår ett omfattande arbete inom ramen för initiativ i2010 – det europeiska informationsområdet för tillväxt och sysselsättning. Viktiga frågor i detta arbete är att ta fram strategier för att säkerställa att IT kommer alla medborgare till nytta genom att förbättra de offentliga tjänsterna och göra dessa mer kostnadseffektiva och tillgängliga samt att förbättra livskvaliteten.

Som framgått ovan pågår ett omfattande arbete om betydelsen av IT som en demokrati- och samhällsutvecklingsfråga. Utskottet förutsätter att dessa frågor fortsätter att bli väl omhändertagna i det breda utvecklingsarbete som pågår inom IT-området. Som utskottet ser det torde därför syftet med motionsförslagen bli tillgodosedda och de avstyrks följaktligen.

I motion 2006/07:T356 (v) har en viktig fråga väckts som gäller *skyddandet av barns integritet* när de använder Internet. I motionen föreslås därför inrättandet av en Internetombudsman. Utskottet, som tidigare behandlat den viktiga frågan om barnskydd på Internet (bet. 2004/05:TU9), fäste då uppmärksamhet på det växande problemet med barnpornografi på nätet. Ett enigt utskott pekade på de lovvärda initiativ i Storbritannien och Norge där de största Internetoperatörerna blockerade platser med barnpornografi och utgick ifrån att dåvarande regering mycket noga följde utvecklingen och vidtog erforderliga åtgärder för att kraftfullt markera riksdagens och regeringens tydliga avståndstagande från detta. Utskottet ansåg också att dåvarande regering borde pröva om det är möjligt att förmå Internetoperatörerna att ta initiativ i enlighet med vad som bl.a. skett i Storbritannien och Norge.

Utskottet har nu erfarit att de större svenska Internetoperatörerna har frivilliga överenskommelser om att blockera platser med barnpornografi på nätet som angivits av polisen. Utskottet välkomnar att branschen vidtagit sådana åtgärder och förutsätter att detta arbete fortsätter så att en önskad utveckling på området kan förhindras.

Utskottet vill i sammanhanget även lyfta fram det arbete som Medierådet gör i dessa frågor, vilket också utskottet tidigare redogjort för (bet. 2004/09:TU9). I Medierådet finns sakkunniga från Utbildnings- och Kulturdepartementen, Socialdepartementet och Näringsdepartementet representerade. Utskottet utgår ifrån att regeringen därigenom kan följa utvecklingen på nära håll och uppmärksammar riksdagen om utvecklingen på området skulle gå åt ett inte önskvärt håll.

Mot bakgrund av det anförda anser därför utskottet att ett utskottsinitiativ om skydd av barns integritet i nuläget inte är påkallat och avstyrker därför motionsförslaget.

Bredbandsutbyggnad

Utskottets förslag i korthet

Som utskottet ser det har frågor om den fortsatta bredbandsutbyggnaden uppmärksammats på såväl regerings- som myndighetsnivå. Ett flertal frågor övervägs och åtgärder har vidtagits för att främja denna utbyggnad. Enligt utskottets mening är frågor av det slag som tas upp i motionerna uppmärksammade i det pågående arbetet och torde därför på sikt bli tillgodosedda. Motionsförslagen avstyrks mot den bakgrunden.

Jämför reservation 1 (s, v, mp).

Bakgrund

Tidigare riksdagsbehandlingar

Utskottet behandlade frågor om bredbandsutbyggnaden i samband med beredningen av proposition Från IT-politik för samhället till politik för IT-samhället (prop. 2004/05:175, bet. 2005/06:TU4). Utskottet såg bl.a. positivt på att den tidigare regeringen i propositionen bl.a. pekat på att Vägverket och Banverket, som har egen infrastruktur lämplig att använda vid utbyggnad av IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet, särskilt borde beakta delmål 3 om tillgänglighet och att Vägverket och Banverket årligen borde redovisa hur de har levt upp till målet.

Utskottet behandlade också frågor om bredbandsutbyggnaden hösten 2006 (bet. 2006/07:1), där det bl.a. påpekades att en alltjämt försvårande omständighet inom området elektronisk kommunikation var att flertalet konkurrensfrämjande beslut som fattas av Post- och telestyrelsen (PTS) överklagas till domstol.

Utskottet kunde dock konstatera att en utredning sett över lagen om elektronisk kommunikation och överlämnat sitt betänkande Effektivare LEK (SOU 2006:88) till regeringen. Utredningens uppdrag var att effektivisera besluts- och överklagandeprocessen då det gäller lagen om elektronisk kommunikation (LEK) samt att se över myndighetsorganisationen på området. Utredningen föreslår ett antal åtgärder för att åstadkomma en effektivare beslutsprocess vid PTS och för att få en snabbare och mer rätts-säker överprövning. Utskottet förväntade sig att de försvårande omständigheter som regeringen pekat på kan komma att rättas till efter sedvanligt berednings- och lagstiftningsarbete i regering och riksdag.

Aktuella utredningar och myndighetsrapporter

Som framgått ovan har en *översyn* gjorts av lagen om elektronisk kommunikation (SOU 2006:88) Effektivare LEK. Utredaren överlämnade sitt betänkande till infrastrukturminister Åsa Torstensson den 23 oktober 2006.

Utredningens uppdrag har varit att effektivisera besluts- och överklagandeprocessen då det gäller lagen om elektronisk kommunikation (LEK) samt att se över myndighetsorganisationen på området.

Post- och telestyrelsen (PTS) har i februari 2007 i en rapport, Förslag till bredbandsstrategi för Sverige (PTS-ER-2007:7), redovisat en strategi med målet att den ska kunna bidra till att Sverige befäster sin position som en IT-nation i framkant. Av rapporten framgår bl.a. att ett uttryckligt mål är att Sverige ur ett internationellt perspektiv ska ligga i framkant när det gäller tillgången till effektiva elektroniska kommunikationer. Detta innebär att det är relevant, enligt PTS, att göra en jämförelse med andra länder. Av intresse är härvid bl.a. en studie av bredbandstäckningen i EU som Europeiska gemenskapens kommission (kommissionen) låtit genomföra i juli 2005. Av studien framgår bl.a. att Sverige har en förhållandevis god bredbandstäckning och ligger på femte plats efter Belgien, Danmark, Luxemburg och Nederländerna. Studien visar också att 4 (de ovan nämnda) av de 17 granskade länderna redan hade uppnått en 100-procentig bredbandstäckning.

Regleringsbrev

I regleringsbrev till Post- och telestyrelsen (PTS) för år 2007 har PTS fått i uppdrag att beskriva och analysera utvecklingen av den fortsatta utbyggnaden av IT-infrastrukturen med hög överföringskapacitet. En bedömning av hur snabbt utbyggnaden sker i olika delar av landet samt en uppskattning av antalet abonnenter ska lämnas. PTS ska även sammanställa en översikt av tillgången till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet i landet. Översikten bör beskriva de olika tekniker som förekommer allmänt på marknaden. Tillgängligheten bör också specificeras enligt vissa kriterier som anges i regleringsbrevet.

Översikten bör särskilt belysa skillnader mellan olika delar av landet, olika typer av bebyggelse samt mellan tätort och landsbygd. Översikten ska dessutom innehålla en geografisk kartläggning av de områden där det finns respektive saknas förutsättningar för tillgång till IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet. Tekniker som innehåller särskilda tekniska begränsningar eller som är särskilt kostsamma bör dock redovisas särskilt. Översikten ska även innehålla en bedömning av hur tillgången till IT-infrastruktur kommer att utvecklas under perioden fram till år 2010 med hänsyn till teknisk utveckling och utveckling på marknaden.

Myndigheten ska när så är påkallat föreslå eller vidta åtgärder för att en IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet ska finnas tillgänglig i alla delar av landet. Översikten ska redovisas till regeringen (Näringsdepartementet) i samband med årsredovisningen för år 2007. En delrapport ska lämnas till regeringen den 30 juni 2007.

Motionerna

I *motion 2006/07:T274 (c) av Annie Johansson* framhålls frågan om en digital allemansrätt. Motionären anför bl.a. att tillgång till bredband är en nödvändighet för att känna sig delaktig i den snabba tekniska utveckling som nu är ett faktum. Men framför allt behövs det för att skapa fullgod och likvärdig service såväl i staden som på landet. För att stötta landsbygdsutvecklingen och skapa goda förutsättningar för människor att bo och verka där, krävs att vi inför en digital allemansrätt i Sverige. I dag saknar 900 000 personer anslutning till bredband. För att företag ska kunna etableras och expandera även på landsbygden krävs kommunikationer som klarar den verksamheten. För att skapa likvärdiga villkor för företagare över hela landet är tillgång till bredband en grundpelare.

Regeringen bör ta initiativ till att samla marknadens aktörer för att nå en samsyn i hur den fortsatta utbyggnaden ska gå till. För att det ska ske effektivt och till fördelaktiga priser för konsumenten krävs konkurrensneutralitet mellan aktörerna men framför allt en politisk vilja att se till att landets medborgare ges lika villkor i kunskapsinhämtande men också i möjligheten att etablera företag.

I *motion 2006/07:T300 (s) yrkande 13 av Agneta Lundberg m.fl.* anføres bl.a. att den moderna informationstekniken ger skogslänen helt nya utvecklingsmöjligheter genom att många verksamheter inte längre är geografiskt bundna till vissa orter. En förutsättning för att den moderna teknikens möjligheter ska kunna tas till vara är att hela landet får tillgång till den nya tekniken på likvärdiga villkor och till avståndsberoende taxor. När nu marknaden sviktar måste staten ta ett ansvar och styra utbyggnaden av höghastighetsnät för datakommunikation på ett sådant sätt att hela landet ges likvärdiga utvecklingsmöjligheter. Detta måste gälla såväl det fasta nätet som det nät som nu byggs upp för mobil datakommunikation. Det är viktigt att de som tilldelats 3 G-licenser inte ges tillfälle att smita från sina åtaganden när det gäller täckningsgrad. En god geografisk täckning med hög kommunikationshastighet i hela landet måste vara ett oavvisligt krav.

I *motion 2006/07:T356 (v) yrkande 1 av Peter Pedersen m.fl.* framhålls att om alla ska kunna tillgodogöra sig den nya tekniken måste den finnas tillgänglig för alla. Att bygga bredband går inte av sig självt. Marknaden har inte klarat av att förse hela landet med bredband. Staten har förmedlat åtskilliga miljarder kronor till att bygga bredband. Men fortfarande finns det vita fläckar i landet där man saknar denna infrastruktur. Motionärerna anser att människor ska kunna leva kvar där de bor, och en utbyggd IT-infrastruktur underlättar detta. För att inte förstärka klyftan mellan tätbebyggda områden och glesbygd måste staten ta ansvar för att alla ska kunna få tillgång till bredband, vilket betyder en överföringskapacitet som i alla fall inte är lägre än 2 Mbit. Regeringen bör därför återkomma med en långsiktig strategi för utbyggnad och finansiering av en fortsatt bredbandsutbyggnad i landet.

Motionärerna menar också (*yrkande 2*) att det är viktigt att kostnaden för att använda datakommunikationer är likvärdig över hela landet. Staten måste garantera att människor och företag kan använda höghastighetsuppkoppling till kostnader som är likvärdiga med dem som återfinns i tätorter.

I *motion 2006/07:T383 (kd)* av *Sven Gunnar Persson* anføres bl.a. att en rapport från Svenska kabel TV-föreningen visar på stora brister vid uppföljningen av hur statliga bredbandsmedel används. Trots att Sverige som enda land i Norden satsat stora statliga medel på en utbyggnad av IT-infrastruktur är Sverige sämst i Norden när det gäller bredbandstäckning. Man kan med fog fråga sig hur de dryga fem miljarder kronor som satsats har använts? Det är tydligt att det varit bristande kontroll av om kommunerna följt regelverket och om man nått målet – att få bredband i hela landet och inte bara i tätorterna. Det finns därför all anledning att kräva en ordentlig uppföljning och utvärdering av bredbandsutbyggnaden. Lämpliga instanser som exempelvis Riksrevisionen bör få i uppdrag att genomföra en grundlig revision av hur den nationella bredbandsatsningen genomförts i praktiken. Vidare, menar motionären, bör skärpt lagstiftning övervägas liksom ett förtydligande av gränsdragningen mellan glesbygd och tätorter eller städer.

I *motion 2006/07:T408 (s)* av *Ulrica Messing och Per Svedberg* anføres bl.a. att den tidigare regeringen via den statliga bredbandsatsningen på 5,5 miljarder kronor under ett antal år gett förutsättningar för en bredbandsutbyggnad på landsbygd, i glesbygd och inte minst i skärgården. I dag finns uppskattningsvis en teknisk täckningsgrad på ca 90 % av alla hushåll. Eftersom Sverige är en av världens ledande IT-nationer är tillgången till bredband med hög överföringskapacitet en lika viktig infrastruktur som tillgången till telefoni både för enskilda personer och för det svenska näringslivet.

Regeringen har nu valt att förlänga satsningen på bredbandsutbyggnad då anslaget ännu inte använts fullt ut. I samband med det finns skäl att också se över inriktningen av de återstående medlen. För att påskynda genomförandet av tillgången till e-tjänster i Sveriges kommuner bör den återstående satsningen av det statliga bredbandsstödet också kunna användas till genomförandet av e-strategier i kommunerna och inte bara till områdesnät. Återstoden av utbetalningen av det statliga bredbandsstödet borde alltså breddas till att också omfatta arbetet med e-strategier.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att en väl utbyggd robust IT-infrastruktur är en naturlig del av en förnyelsepolitik som ger alla delar av landet möjligheter att växa och utvecklas av egen kraft. Tillgången till en modern IT-infrastruktur är avgörande för företagares möjlighet att utveckla sin verksamhet och därigenom för att ge möjlighet till nya jobb och tillväxt i hela landet. IT-infrastrukturen är även en viktig förutsättning för

utveckling av offentliga tjänster och medborgarnas möjlighet att kunna ta del av dessa tjänster. Utskottet anser därför att det behövs en tydligare och betydligt mer långsiktig politik byggd på tydliga roller för offentliga aktörer och en bred samsyn om den fortsatta utbyggnaden. Utbyggnaden bör i första hand ske på marknadens villkor och med dessa aktörers efterfrågan som främsta drivkraft. Statens uppgift bör främst vara att främja konkurrens och mångfald och trygga att hela landet kan dra nytta av fördelarna med ny teknik och bidra till den fortsatta utvecklingen. Regeringen har i budgetpropositionen för år 2007 aviserat att den avser att återkomma i frågan.

Utskottet vill vidare framhålla att möjligheten att gräva ned IT-infrastruktur samtidigt som elnät är en möjlighet att få tillgängliga och mer driftsäkra bredbandstjänster. Utskottet välkomnar därför att regeringen den 22 februari 2007 beslutade att ge länsstyrelser, självstyrelseorganen i Skåne och Västra Götaland och samverkansorganen i Kalmar län och Gotlands län i uppdrag att verka för att bredband läggs ned samtidigt när annan infrastruktur, framför allt elnät, grävs ned. Regeringen, som också beslutat om finansiellt stöd till detta arbete, har samtidigt gett projektet Länsamverkan bredband i uppdrag att samordna och stödja arbetet.

Utskottet kan också konstatera att riksdagen antagit en ändring i lagen (2000:1335) om kreditering på skattekonto av stöd till kommuner för anläggande av lokala telenät. Ändringen innebär en förlängning av krediteringen med ett år. Stödet har tidigare även breddats till att omfatta anslutning till rikstäckande telenät. En förlängning av stödperioden innebär att projekt som riskerar att inte hinna utföras före 2006 års utgång ges ytterligare tid. Det medger även ytterligare överväganden om hur målet att en effektiv och säker IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet ska vara tillgänglig i alla delar av landet ska nås, liksom att det ger kommunerna tid att genomföra satsningen på ett optimalt sätt. Även stödet för skattereduktion för höga anslutningskostnader för fysiska och juridiska personer har förlängts till utgången av år 2007.

Vidare bör också nämnas, vilket framgått ovan, att regeringen i regleringsbrev gett Post- och telestyrelsen (PTS) i uppdrag att beskriva och analysera utvecklingen av den fortsatta utbyggnaden av IT-infrastrukturen med hög överföringshastighet. Vidare att PTS i februari 2007 i en rapport redovisat förslag på en bredbandsstrategi för Sverige. Utskottet välkomnar en strategi som leder till att Sverige återtar sin tätposition som IT-nation.

Med anledning av den förlängda statliga satsningen på bredbandsutbyggnad, vill utskottet peka på att det kan finnas skäl att se över inriktningen av de återstående medlen, då dessa ännu inte använts fullt ut. För att påskynda genomförandet av tillgången till e-tjänster i Sveriges kommuner skulle en del av den återstående satsningen av det statliga bredbandsstödet också kunna användas till genomförandet av e-strategier i kommunerna och inte bara till områdesnät. Det innebär att återstoden av utbetalningen

av det statliga bredbandsstödet skulle kunna breddas till att också omfatta arbetet med e-strategier. Det är därvid viktigt att ge förutsättningar för olika lokala lösningar, så att dessa också kan tillgodoses.

Som utskottet ser det har frågor om den fortsatta bredbandsutbyggnaden uppmärksammats på såväl regerings- som myndighetsnivå. Ett flertal frågor övervägs, och åtgärder har vidtagits för att främja denna utbyggnad. Enligt utskottets mening är frågor av det slag som tas upp i motionerna därmed uppmärksammade i det pågående arbetet och torde därför på sikt bli tillgodosedda.

Motionsförslagen om bredbandsutbyggnaden avstyrks mot den bakgrunden.

Öppen källkod m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet kan konstatera att frågor om öppen källkod, utformning av standarder och upphovsrättsliga frågor på Internet har uppmärksammats av regeringen. Utskottet har inte funnit skäl att föregripa pågående beredningsarbete. Motionsförslagen om öppen källkod m.m. avstyrks.

Jämför reservation 2 (v, mp) och särskilt yttrande 2 (v).

Bakgrund

Definitioner

Öppen källkod

Öppen källkod innebär att användaren får fri tillgång till källkoden för programvaran. Användaren kan därigenom själv ändra eller förbättra programmet. Ett exempel på öppen källkod är operativsystemet Linux.

Öppen standard

När flera tillverkare enas om att använda samma teknikstandard uppstår en öppen standard. De tekniska specifikationerna för en öppen standard ska finnas tillgängliga i sin helhet för alla som vill använda den. Ett exempel på öppen standard är Bluetooth, som är en teknik för trådlös dataöverföring på korta avstånd.

Aktuella utredningar

En särskild utredare tillkallades av den tidigare regeringen i april 2006 med uppgift att bedöma och vid behov föreslå förbättringar i formerna för samordning av utvecklingen av standarder inom IT-området (dir. 2006:36). Utredningen antog namnet *IT-standardiseringsutredningen*. I de ursprung-

liga direktiven framhålls olika typer av samordning och vilka positiva effekter för informationsteknikens genomslag i samhället denna samordning kan medföra. Där görs även en grundlig genomgång av områdets komplexitet, t.ex. när det gäller nationella kontra internationella dimensioner och olika aktörers medverkan i standardisering som medför olika processer.

I tilläggsdirektiv (2006:117) i november 2006 ska den särskilde utredaren utöver nuvarande uppdrag analysera IT-standardiseringens betydelse som en viktig förutsättning för en sammanhållen e-förvaltning, omfattande såväl stat som kommuner och landsting. I utredarens arbete ska också informationssäkerhetsfrågor ges en framträdande roll. Utredaren ska särskilt uppmärksamma betydelsen av ökad användning av standarder för myndigheternas möjligheter att införa elektroniska inköpsprocesser inklusive upphandling och i synnerhet för möjligheterna att ta emot elektroniska anbud. Vidare ska möjligheterna till, och de rättsliga konsekvenserna av, en ökad användning av s.k. öppen källkod analyseras ytterligare.

Inom ramen för tilläggsdirektivet ska utredaren undersöka hur standardisering och gemensamma specifikationer kan användas som redskap för att påskynda elektronisk förvaltning, medverka till säkerhet i och förtroende för den elektroniska förvaltningen, främja elektronisk upphandling och främja öppen källkod. Användarnas behov av ändamålsenlig informationshantering ska vara vägledande för arbetet.

Utredaren ska beakta det förvaltningspolitiska utvecklingsarbete som inom Regeringskansliet pågår i fråga om övergripande frågor om informationsteknik inom statlig förvaltning. Utifrån sina slutsatser ska utredaren föreslå åtgärder som bidrar till informationsteknikens genomslag i samhället med möjlighet till effekt före år 2010.

När det gäller frågor om *upphovsrätt* beslutade den tidigare regeringen den 15 augusti 2006 att ge en utredare i uppdrag att redovisa utvecklingen, samt överväga och föreslå åtgärder när det gäller vissa upphovsrättsliga frågor på Internet. Mot bakgrund av en utvärdering av upphovsrättslagen bör utredningen bl.a. undersöka hur utvecklingen av konsumentvänliga lagliga alternativ för tillgång till musik och film på Internet kan påskyndas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 maj 2007.

Motionen

I *motion 2006/07:T356 (v) yrkandena 6 och 7 av Peter Pedersen m.fl.* behandlas frågor om öppen källkod och öppna standarder. Motionärerna anser att IT måste vara ett utvecklingsområde där alla ges tillgång att fritt utveckla sin kreativitet, där man har en chans att använda program efter eget huvud, där varje människa har rätt att anpassa program efter det behov man har, där man som individ har rätt att dela med sig av program och information samt att det finns en möjlighet för varje människa att förbättra och utveckla ett program. Utifrån ett jämlikhetsperspektiv kan inte

information vara begränsad till privata företags intressen. Öppna källkoder och standarder blir därmed en demokratifråga. Motionärerna vill att den offentliga sektorn ska gå före och vara ett föredöme inom detta område. De statliga myndigheterna ska senast den 1 juli 2007 till regeringen ha lämnat förslag på hur de senast den 1 januari 2009 kan ha övergått till ett system med öppna standarder och öppna källkoder. För att verkligen visa på riksdagens politiska vilja och inriktning i denna fråga föreslår motionärerna att det fattas ett principbeslut om att samtliga statliga myndigheter senast den 1 januari 2009 ska ha gått över till ett system med öppna standarder och öppna källkoder.

I motionen anføres också (yrkande 8) att fildelning i sig knappast är något problem. Det är bara ett av många sätt att ta del av digitalt material. Problem uppstår om man laddar ned material utan någons tillstånd. Vänsterpartiet står bakom upphovsrättslagen, men anser att det krävs nya lösningar utan att det inskränker upphovsrättsinnehavarens rätt till ersättning. Motionärerna har i dag inte något färdigt förslag utan anser att detta måste utredas vidare, eftersom det är en komplicerad fråga som kräver beredning. Vänsterpartiet föreslår mot denna bakgrund att regeringen utreder hur man kan hitta tekniska lösningar som säkerställer både upphovsrätt och tillgänglighet till information via bredband.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att frågor om öppen källkod, utformning av standarder och upphovsrättsliga frågor på Internet har uppmärksammats av regeringen. Som framgått ovan pågår utredningar inom Regeringskansliet där dessa frågor övervägs.

När det gäller öppna standarder anser utskottet att den offentliga sektorn kan gå före och vara ett föredöme inom detta område. Utskottet kan från IT-politiska utgångspunkter se fördelar med om statliga myndigheter övergår till ett system med öppna standarder när detta är möjligt och lämpligt.

Mot bakgrund av det anförda och pågående beredningsarbete inom Regeringskansliet anser utskottet att några initiativ från riksdagens sida i nuläget inte är påkallade. Motionsförslagen avstyrks följaktligen.

IT och miljön

Utskottets förslag i korthet

Utskottet framhåller betydelsen av IT som ett verktyg för ekologiskt hållbart samhälle. Som utskottet ser det är dessa frågor väl uppmärksammade och utgår ifrån att arbetet fortsätter med att utveckla informationsteknikens betydelse i miljöarbetet på IT-området. Mot den bakgrunden torde syftet med motionsförslaget om IT och miljön bli tillgodosett. Motionsförslaget avstyrks följaktligen.

Motionen

I motion 2006/07:T356 (v) yrkande 9 av Peter Pedersen m.fl. framhåller Vänsterpartiet att IT kan minska pappersåtgång och lokala transportbehov – men det sker inte av sig självt. För att IT ska minska transportbehoven krävs en aktiv styrning. IT är inte bara ett sätt att minska transporter utan också ett sätt att göra transporter säkrare. IT har även skapat förutsättningar för distansarbete och därmed en minskning i antalet fysiska arbetsresor. Motionärerna vill att användningen av IT ska styras så att miljöpåverkan minskar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla att IT som verktyg för ett ekologiskt hållbart samhälle är en central fråga, och det är därför viktigt att grunden för ett hållbart samhälle integreras i informationssamhällets hela tillämpning. IT och miljö är gränsöverskridande frågor som berör samtliga politikområden. IT har stora möjligheter att vara en katalysator för att lösa de avgörande utmaningarna på miljöområdet. Miljötekniklösningar har också stor potentiell betydelse för utvecklingen på IT-området. Det är därför väsentligt att stimulera samarbete och samverkan för en större utväxling samt belysa behovet av fokusering på IT-lösningar med miljöpotential.

Utskottet anser att möjligheterna att med ny teknik minska miljö- och energibelastningen inom samhällsplanering och transporter är mycket stora. Genom styrning och samordning kan offentlig sektor uppmuntras att gå över från fysiska transporter till virtuella möten, e-tjänster, distansutbildning m.m. och tydligt sätta upp mål samt mäta och synliggöra vilka effekter man faktiskt kan åstadkomma vad gäller t.ex. energiförbrukningen och minskad miljöbelastning.

Utskottet kan instämma i vad som framförs i motion 2006/07:T356 (v) om att IT inte bara är ett sätt att minska transporter utan också ett sätt att göra transporter säkrare. IT har även skapat förutsättningar för distansar-

bete och därmed en minskning i antalet fysiska arbetsresor. Utskottet vill därför framhålla betydelsen av IT som ett viktigt verktyg för miljöstyrande åtgärder.

Utskottet kan notera att Verket för näringslivsutveckling (Nutek) nyligen till regeringen (Näringsdepartementet) överlämnat en rapport som genomförts av Umeå universitet med rubriken Tjänstexport i glesbygd, där möjligheter och förutsättningar för distansarbete via företagshotell studeras.

Utskottet vill dock särskilt framhålla marknadens betydelse för att styra IT-utvecklingen så att miljöpåverkan minimeras. Med de utgångspunkter som den nya regeringen lagt fast för hållbar tillväxt i hela landet främjas en fokusering på att utveckla IT-lösningar med god miljöpotential. Som utskottet ser det är dessa frågor uppmärksammade och utgår ifrån att arbetet med att hitta miljötekniska lösningar på IT-området påskyndas.

Mot den bakgrunden torde syftet med motionsförslaget om IT och miljö bli tillgodosett. Motionsförslaget avstyrks följaktligen.

IT-säkerhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet betonar betydelsen av en utvecklad nationell strategi för informationssäkerhetsarbetet, där bl.a. frågor om sårbarhet, e-brottslighet och inte minst det ökande problemet oönskade e-postmeddelanden eller spam ingår som en viktig del. Utskottet förutsätter att IT-säkerhetsfrågorna får en självklar plats i det fortsatta utvecklingsarbetet mot ett hållbart informationssamhälle för alla. Motionsförslaget om IT-säkerhet förutsätts mot denna bakgrund bli väl tillgodosett och avstyrks följaktligen.

Motionen

I motion 2006/07:T409 (s) av Ulrica Messing m.fl. anføres bl.a. att den snabba IT-utvecklingen i Sverige är en oerhörd konkurrensfördel. IT-företagens framåtanda har tillsammans med forskning, utveckling och en medveten politik från tidigare regeringar bidragit till nya möjligheter för Sverige i framtiden. Men med nya möjligheter kommer också nya utmaningar och problem. Under det senaste året har både enskilda, organisationer och myndigheter blivit varse att IT också är sårbart. Ansvaret för att arbeta med IT-säkerhet ligger i dag på Post- och telestyrelsen (PTS) och Sveriges IT-incidentcentrum (Sitic). För att ge PTS och Sitic ett än tydligare uppdrag vad gäller ansvaret för IT-säkerhetsfrågor bör myndigheten också få ökade anslag. PTS behöver medel för att kunna informera om Internetsäkerhet via webbplatser, interaktiva säkerhetsplatser, utbildningar och broschyrer. Sitic bör också få ökade resurser för att i större utsträckning kunna samarbeta med andra IT-incidentcentrum i världen för att

exempelvis öka möjligheten att stänga nät med kapade datorer. Sitic bör också få ett utökat uppdrag att följa trafikmönster och avvikelser för att kunna reagera på snabba förlopp.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan dela den syn som redovisas i motion 2006/07:T409 (s) om att utvecklingen på IT-området bidragit till nya möjligheter för Sverige i framtiden, men att IT också är sårbart. Utskottet vill därför betona betydelsen av en utvecklad nationell strategi för informationssäkerhetsarbetet, där bl.a. frågor om sårbarhet, e-brottslighet och inte minst det ökande problemet oönskade e-postmeddelanden eller spam ingår som en viktig del.

Utskottet ser positivt på att PTS har lämnat förslag på en strategi för ett säkrare Internet i Sverige. Förslaget, som redovisades i juli 2006, innehåller även förslag till en handlingsplan, ansvarsfördelning och förvaltning av strategin. PTS har därefter den 30 september 2006 lämnat förslag till hur uppgifterna i ett tidigare lämnat uppdrag om en rikscentral för IT-incidenthantering, Sitic, kan prioriteras och utvecklas. Vidare vill utskottet erinra om, vilket framgått ovan, att IT-standardiseringsutredningen i tilläggsdirektiv (2006:117) i november 2006 utöver nuvarande uppdrag fått i uppdrag att ge informationssäkerhetsfrågorna en framträdande roll.

I sammanhanget vill utskottet även nämna att PTS i regleringsbrev för år 2007 bl.a. fått i uppdrag att under året bistå Regeringskansliet (Näringsdepartementet) i arbetet med informationssäkerhet som t.ex. frågor om organisationen av arbetet med varningar, förebyggande och hantering av IT-säkerhetsincidenter samt utveckling av samverkansformer med omgivande organisationer i frågor om samhällsviktig informationsstruktur. Uppdraget inkluderar även de internationella aspekterna av frågorna.

Som utskottet ser det har IT-säkerhetsfrågorna fått en framträdande plats i regerings- och myndighetsarbetet, där Krisberedskapsmyndigheten (KBM) har det sammanhållande myndighetsansvaret för samhällets IT-säkerhet. KBM, som samverkar med övriga myndigheter och näringslivet, framhåller att varje organisation bör ansvara för att hålla en god säkerhet i sina system. Utskottet vill i det sammanhanget också lyfta fram det ansvar som operatörerna har i frågor som rör IT-säkerheten.

Utskottet vill i sammanhanget också peka på den sedan år 2005 operativt inrättade Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet (Enisa). Byrån är ett expertcentrum där både medlemsstater och EU:s institutioner kan få råd om nät- och informationssäkerhet. Verksamheten omfattar frågor om bl.a. säkerhetsproblem i hård- och mjukvaruprodukter, säkerhetsincidenter och riskhantering.

Utskottet förutsätter att IT-säkerhetsfrågorna får en självklar plats i det fortsatta utvecklingsarbetet mot ett hållbart informationssamhälle för alla. Motionsförslaget om IT-säkerhet förutsätts mot denna bakgrund bli väl tillgodosett och avstyrks följaktligen.

Mobiltelefon-täckning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet konstaterar att PTS fått i uppdrag att beskriva och analysera utvecklingen av utbygganden av mobila kommunikationsnät. Utskottet anser inte att det finns skäl att föregripa resultatet av detta uppdrag och avstyrker motionsförslaget om förbättrad mobiltelefon-täckning.

Jämför reservation 3 (s, v, mp).

Bakgrund

I regleringsbrev för år 2007 har PTS fått i uppdrag att beskriva och analysera utvecklingen av utbygganden av mobila kommunikationsnät. I samband med detta ska även följande aspekter belysas:

- regionala skillnader,
- de olika nätens aktuella täckningsgrad och förväntade täckningsgrad, geografiskt, befolkningsmässigt och i förhållande till tillståndsvillkoren,
- hur de olika nätens täckning sammanfaller/inte sammanfaller och förväntas sammanfalla/inte sammanfalla i olika delar av landet i takt med den fortsatta utbyggnaden samt
- vilken ungefärlig kapacitet de olika näten har och vilken typ av tjänster som tillhandahålls/skulle kunna tillhandahållas.

Rapporten ska innehålla en internationell jämförelse och ett brett europeiskt perspektiv. Rapporten ska även innehålla en analys med förslag till hur täckningen skulle kunna förbättras. Uppdraget ska redovisas till regeringen senast den 1 april 2007. Utöver denna redovisning ska PTS i samband med årsredovisningen för 2007 till regeringen redovisa statistik som belyser utvecklingen av utbyggnaden av mobila kommunikationsnät.

Motionen

I motion 2006/07:Kr217 (s) yrkande 2 av Lars Lilja och Karl Gustav Abramsson anförs att det pågår omfattande investeringar i mobila kommunikationssystem i landet. Då är ett oavvisligt krav att hela landet får tillgång till fungerande mobilnät. Det finns enligt motionärerna alltför många mindre orter, där boende saknar de möjlighet telefoni i dag erbjuder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att de elektroniska kommunikationerna, enligt de mål som riksdagen lagt fast, ska vara hållbara, användbara och tillgodose framtidens behov. Det innebär enligt utskottets mening att höga krav ska ställas på att hela landet ges rimliga förutsättningar att utnyttja mobila kommunikationsnät. Post- och telestyrelsen har fått i uppdrag att beskriva och

analysera utvecklingen av utbygganden av mobila kommunikationsnät, där aspekter av det slag som tas upp i motionen ska belysas. Utskottet anser inte att det finns skäl att föregripa resultatet av detta uppdrag och avstyrker således motionsförslaget om mobiltelefonfäckning.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. **Bredbandsutbyggnad, punkt 2 (s, v, mp)**

av Anders Karlsson (s), Christina Axelsson (s), Hans Stenberg (s), Marie Nordén (s), Peter Pedersen (v), Pia Nilsson (s), Karin Svensson Smith (mp) och Désirée Liljevall (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om bredbandsutbyggnad. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2006/07:T300 av Agneta Lundberg m.fl. (s) yrkande 13,

2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v) yrkandena 1 och 2 samt

2006/07:T408 av Ulrica Messing och Per Svedberg (båda s) och

avslår motionerna

2006/07:T274 av Annie Johansson (c) och

2006/07:T383 av Sven Gunnar Persson (kd).

Ställningstagande

Den tidigare regeringen har via den statliga bredbandssatsningen på 5,5 miljarder kronor under ett antal år gett förutsättningar för en bredbandsutbyggnad på landsbygd, i glesbygd och inte minst i skärgården. Som en av världens ledande IT-nationer är tillgången till bredband med hög överföringskapacitet en lika viktig infrastruktur som tillgången till telefoni både för enskilda personer och för det svenska näringslivet.

Regeringen har nu valt att förlänga satsningen på bredbandsutbyggnad då anslaget ännu inte använts fullt ut. I samband med det anser vi att det finns skäl att också se över inriktningen av de återstående medlen. För att påskynda genomförandet av tillgången till e-tjänster i Sveriges kommuner bör den återstående satsningen av det statliga bredbandsstödet också kunna användas till genomförandet av e-strategier i kommunerna och inte bara till områdesnät. Återstoden av utbetalningen av det statliga bredbandsstödet borde alltså breddas till att också omfatta arbetet med e-strategier.

Vi vill också framhålla att det – trots bredbandssatsningar – fortfarande finns vita fläckar kvar i landet där man saknar en infrastruktur. Vi anser att människor ska kunna leva kvar där de bor. En utbyggd IT-infrastruktur

underlättar detta. För att inte förstärka klyftan mellan tätbebyggda områden och glesbygd måste staten ta ansvar för att alla ska kunna få tillgång till bredband, vilket betyder en överföringskapacitet som i alla fall inte är lägre än 2 Mbit. Vi anser att regeringen bör återkomma med en långsiktig strategi för utbyggnad och finansiering av en fortsatt bredbandsutbyggnad i landet.

Vi anser också att det är viktigt att kostnaderna för konsumenterna eller användarna ska vara likvärdiga i hela Sverige. Staten måste garantera att människor och företag kan använda höghastighetsuppkoppling till kostnader som är likvärdiga med dem som återfinns i tätorter.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Öppen källkod m.m., punkt 3 (v, mp)

av Peter Pedersen (v) och Karin Svensson Smith (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om öppen källkod m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v) yrkandena 6–8.

Ställningstagande

Vi anser att IT måste vara ett utvecklingsområde där alla ges tillgång att fritt utveckla sin kreativitet, där man har en chans att använda program efter eget huvud, där varje människa har rätt att anpassa program efter det behov man har, där man som individ har rätt att dela med sig av program och information samt att det finns en möjlighet för varje människa att förbättra och utveckla ett program. Utifrån ett jämlikhetsperspektiv kan inte information vara begränsad till privata företags intressen. Öppna källkoder och standarder blir därmed en demokratifråga.

Vi vill att den offentliga sektorn ska gå före och vara ett föredöme inom detta område. De statliga myndigheterna ska senast den 1 juli 2007 till regeringen ha lämnat förslag på hur de senast den 1 januari 2009 kan ha övergått till ett system med öppna standarder och öppna källkoder. För att verkligen visa på riksdagens politiska vilja och inriktning i denna fråga föreslår vi att riksdagen fattar ett principbeslut om att samtliga statliga myndigheter senast den 1 januari 2009 ska ha gått över till ett system med öppna standarder och öppna källkoder.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Mobiltelefonfäckning, punkt 6 (s, v, mp)

av Anders Karlsson (s), Christina Axelsson (s), Hans Stenberg (s), Marie Nordén (s), Peter Pedersen (v), Pia Nilsson (s), Karin Svensson Smith (mp) och Désirée Liljevall (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om mobiltelefonfäckning. Därmed bifaller riksdagen motion 2006/07:Kr217 av Lars Lilja och Karl Gustav Abramsson (båda s) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi vill framhålla att dagens informationsteknik innebär stora möjligheter för glest bebyggda kommuner i landet. Moderna datakommunikationer och telefoni underlättar de satsningar som många kommuner gör för att utveckla företagandet inom turism och andra näringar. Det finns dock fortfarande områden i landet, inte minst i Norrlands inland, där mobilnätet inte fungerar tillfredställande. Det är ett stort hinder för möjligheterna att starta nya företag och därmed skapa nya jobb. Det är också ett rättvisekrav att boende och företagare i hela landet har tillgång till denna typ av basservice.

Det pågår omfattande investeringar i mobila kommunikationssystem i landet. Vi anser att det är ett oavvisligt krav att hela landet får tillgång till fungerande mobilnät. Det finns alltför många mindre orter, där boende saknar de möjligheter telefoni i dag erbjuder.

Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. IT-politiska utgångspunkter, punkt 1 (v)

Peter Pedersen (v) anför:

Vänsterpartiet vill peka på det förslag som finns om att inrätta en Internetombudsman med möjlighet att ingripa. Riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att överväga inrättandet av en Internetombudsman som ges starka befogenheter att verka och ingripa för att skydda främst barns integritet, intressen och hälsa från dålig inverkan och utnyttjande via Internet.

2. Öppen källkod m.m., punkt 3 (v)

Peter Pedersen (v) anför:

Vänsterpartiet anser att fildelning i sig knappast är något problem. Det är bara ett av många sätt att ta del av digitalt material. Problem uppstår om man laddar ned material utan någons tillstånd. Vänsterpartiet står bakom upphovsrättslagen, men anser att det krävs nya lösningar utan att det inskränker upphovsrättsinnehavarens rätt till ersättning. Vi har i dag inte något färdigt förslag utan anser att detta måste utredas vidare, eftersom det är en komplicerad fråga som kräver beredning.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2006

2006/07:Kr217 av Lars Lilja och Karl Gustav Abramsson (båda s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bättre telekommunikationer.

2006/07:T274 av Annie Johansson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om digital allemansrätt.

2006/07:T300 av Agneta Lundberg m.fl. (s):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att hela landet snarast måste få tillgång till teleförbindelser som klarar att överföra stora datamängder med hög hastighet.

2006/07:T356 av Peter Pedersen m.fl. (v):

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer med en långsiktig strategi för finansiering av en fortsatt bredbandsutbyggnad i landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten måste garantera att människor och företag på landsbygden kan använda höghastighetsuppkoppling till kostnader som är likvärdiga med dem som återfinns i tätorter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att människor som inte vill eller kan använda sig av IT inte får diskrimineras.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör överväga inrättandet av en Internetombudsman som ges starka befogenheter att verka och ingripa för att skydda främst barns integritet, intressen och hälsa från skadlig inverkan och utnyttjande via Internet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att de statliga myndigheterna senast den 1 juli 2007 till regeringen ska ha lämnat förslag på hur de senast den 1 januari 2009 kan ha övergått till ett system med öppna standarder och öppna källkoder.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att samtliga statliga myndigheter senast den 1 januari 2009 ska ha gått över till ett system med öppna standarder och öppna källkoder.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör utreda hur man kan hitta tekniska lösningar som säkerställer både upphovsrätt och tillgänglighet till information via bredband.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att användningen av IT ska styras så att miljöpåverkan minskar.

2006/07:T377 av Monica Green (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behoven för att främja utvecklingen mot IT-samhället.

2006/07:T383 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att följa upp hur statliga bredbandsmedel används.

2006/07:T408 av Ulrica Messing och Per Svedberg (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den statliga bredbandssatsningen.

2006/07:T409 av Ulrica Messing m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökade resurser och befogenheter till PTS och Sitic.